

Trst predvsem tranzitno pristanišče

Tržaški poslanec Corrado Belci je s podpisom še nekaterih drugih krščansko-demokratskih poslancev predložil poslanski zbornici zakonski osnutek, ki predvideva ustanovitve takomenovane *Ustanove tržaškega pristanišča* (Ente del Porto di Trieste), da bi tako ustregel želji tržaških gospodarskih krogov in političnih krogov, ki jih vzmernirja mrtvilo v tržaškem pristanišču.

Ustanovitve pristaniške ustanove, ki naj bi usklajevala in pospeševala promet v našem pristanišču, predvideva se statut samoupravne dežele Furlanija-Juljska krajina, toda zadnji člen je že zastarel, ker določa, da se mora pristaniška ustanova ustanoviti v času e noga leta.

Zakonski osnutek določa, da se pravno področje pristaniške ustanove razteza od Tankegata (Punta Scitile) do Barkovca, ter tako zajema tudi področje Ustanove za industrijsko pristanišče. Predsednik Pristaniške ustanove lenuje predsednik republike za dobo štirih let na predlog ministra za trgovinsko mornarico, ki upošteva tudi nasvet deželne uprave. Upravni svet sestavlja 30 članov, ki predstavljajo državo, deželo, krajevne ustanove in prizadete stanovne (delavce zastopa 6 članov); izvršni odbor sestoji iz devetih članov. Zakonski predlog predvideva za Pristaniško ustanovo razne davčne olajšave, pa tudi državni prispevek 4,5 milijarde lir za finančna leta od 1966 do 1970, skupno torej za pet let 22,5 milijarde lir.

Utemeljitev zakonskega predloga osnutka vsebuje zanimive podatke o vlogi tržaškega pristanišča v sklopu italijanskega gospodarstva, pa tudi o politiki italijanskih vlad pred drugo svetovno vojno. Nasproti Trstu, kihrati je opisan položaj tržaškega pristanišča sredi konkurenčnega boja njegovih starih tekmecev na severu, (Hamburga in Bremena), pa tudi novih na Jadranu, kakor Reke in Kopa. Poslanec Belci naglašja, da je Trst najvažnejše tranzitno pristanišče v Italiji: 1. 1963 je pri tuzi tranzit čez italijanska pristanišča dosegel 2.283.253 ton, od tega je od padlo na Trst 1.851.862 tutelega tranzita, to je 81 odstot; tranzitni promet čez Genova je znašal samo 11,7 odstot, čez vse ostale luke 7,2 odstot. Prav v tem tranzitnem prometu čez Trst se čuti močna konkurenca severnih pristanišč, pa tudi Reke in Kopa.

Rimske vlade so že pred drugo svetovno vojno podpirale Trst s posebnimi dotacijami; zadnjih 5 let pred drugo vojno je ta dotacija za obrambo prometa čez Trst (v majhnem obsegu tudi čez Reko) znašala 38.304.000 lir (okoli 4 milijarde današnjih lir). Ustanovljena je bila posebna komisija za podpiranje Trsta, ki je v desetih letih (od 1. 1954 do 1964) odobrila Trstu 3.545 milijarde lir pomoči, k temu je treba dodati še 8.082 milijarde lir, ki jih je vladni komisar nakazal za kritje primanjkljaja Javnih skladov.

Po mnenju poslanca Belcija zahtevajo današnje neugodne gospodarske razmere, v katerih posluje tržaško pristanišče, posebne organske ukrepe tudi na sektorju infrastrukture, pometnih zvez in tarif, da bi Trst lahko ohranil svojo konkurenčnost nasproti drugim pristaniščem.

Utemeljitev primerja nato razvoj prometa v tržaškem pristanišču z razvojem v drugih domačih in tujih lukah. V obdobju 1955-64 je celotni promet v italijanskih lukah napredoval za 145,2 odstot (od 65 na 160 milijonov ton), čez tržaško pristanišče pa samo za 9,6 odstot (od 4.835 milijonov ton na 5.342 mil. ton). Promet čez Genova se je od leta 1901 do 1964 dvignil od 5 na 32 mil. ton, čez Trst pa od 2,5 v letu 1900 na 5,3 milijona ton v letu 1964.

V istem obdobju je promet čez Genova napredoval za 168 odstot, čez Neapel za 60,6 odstot, čez Benetke za 114,6 odstot, čez Savojo za 52 odstot, čez Augusto za 64,36 odstot in čez Livorno za 59 odstot, a čez Trst samo za 9,6 odstot.

Primerjaja s tujimi pristanišči kaže napredek Hamburga v istem razdobju za 47,8 odstot, čez Neapel za 60,6 odstot, čez Benetke za 114,6 odstot, čez Savojo za 52 odstot, čez Augusto za 64,36 odstot in čez Livorno za 59 odstot, a čez Trst samo za 9,6 odstot.

Zanimiva je primerjaja tudi mednarodnega prometa čez Trst s prometom čez Reko in Koper. Leta 1955 je tranzit čez Reko znašal 2.797 milijonov ton, l. 1964 1.788 mil. ton, torej 36,1 odstot manj. Tranzit čez Reko je od 632.000 ton v l. 1955 na predvalo na 2.140 milijonov ton v l. 1964, to je za 338,6 odstot. Tranzit čez Koper je lani znašal 122.000 ton.

Poslanec Belci navaja tudi, da znašajo godohodi od tutelega prometa čez Trst, (pomorske in železniške prevoznice, pristaniške usluge itd.) 27,5 milijarde lir na leto, ako vzamemo povprečje 1,8 milijona ton prometa na leto.

V znamenju sodelovanja ob meji

Predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Janko Smole ir. podpredsednik Beno Zupancič sta se s svojima soprograma mudila dva dni na obisku naše dežele. Bila sta gostja deželne odbora za kulturo Vicaria. Med svojim obiskom sta se predstavila Slovenije ustavila v Vidmu, Pordenonu ter si tudi ogledala Zanusijev tovarno gospodinskih strojev REX v Pordenonu, ki sodeluje s tovarno «Gorenje» v Velenju. V Pordenonu sta si ogledala tudi razne zanimivosti po mestu. Deželo Furlanijo-Juljsko krajino sta zapustila pri Rdeči hiši v Gorici, kjer se je od njih ugodila dr. Saverio Parnaro, načelnik sefa kabineta predsednika deželne odbora dr. Berzantija. Kakor znano, je deželni odbornik za kulturo, vicario poprej obiskal Slovenijo.

OBŠIRNA JAVNA DELA V ITALIJI

V razdobju od januarja do konca julija letos je bilo v Italiji danih v zakup za 632 milijard lir javnih del z državnim prispevkom (lani ob istem času za 70 mrd lir). Ako tem pristevamo javna dela, ki sta jih izvršili država na eni strani, a družba ANAS (za vzdrževanje cest) na drugi, ugotovimo, da je bilo v omenjenem obdobju oddanih javnih del za 800 milijard lir. Ob istem času lanskega leta je znašala vrednost oddanih javnih del samo blizu 150 milijard lir.

Francija pripravljena na kompromis z EGS?

Opozicija proti de Gaullovi politiki - Spaak pripravlja kompromis

Kaže, da je pobuda belgijskega zunanega ministra Paula Henrija Spaaka, ki namerava sprevesti v tek pogajanj med Francijo in ostalimi petimi članicami Evropske gospodarske skupnosti za rešitev krize v vrstah EGS, dobrodošla pariski vladi ne glede na vsebino Spaakovih predlogov. V zadnjem času namreč postaja opozicija proti de Gaullovi politiki naperjeni proti sedanemu ustroju Evropske gospodarske skupnosti, in to zlasti proti nagdiavlji komisije pri EGS, če dalje huja in spravlja de Gaullo vladu v zadrego. Protesti ne prihajajo več samo iz kmetijskih krogov, temveč tudi iz industrijskih; kmetijski ne bi radi izgubili nemškega trga, industriji pa se boje konkurenice nemške industrije. Opozicija se oglašja zlasti z juga, predvsem iz Marseille, kjer je za župana Gaston Defferre. Ta se je delj časa pripravil za kandidaturu za mesto predsednika republike proti le Gaulliu.

Defferre napada de Gaullo, češ da bi razbitje Evropske gospodarske skupnosti povzročilo osamljenost Francije, Francija ne bi vzdržala močne konkurenice nemške industrije, ki jo danes lahko držijo na udi samo v okviru Evropske gospodarske skupnosti. Ako bi se hotela braniti pred nemško industrijo, bi se morala udišiti v politiki protekcionizma. V vsakem primeru bi razpad EGS bolj prizadel Francijo kakor druge države EGS. Defferre naglašja, da prav zato nemška industrija zagovarja zamisel svobodne cone, preokvirja EGS, ker se zaveda svoje moči. Tako bi lahko svobodno trgovala z Vzhodom in Zahodom.

Tudi prednega gospodarskega in socialnega sveta Emile Roche je prešel v opozicijo proti de Gaullovi politiki nasproti Evropski gospodarski skupnosti, tako da se je ob nje obrnil tudi list «Nation»

BERLIN, septembra. — V Zahodni Nemčiji je vozil vlak kljub številnim postankom prav hitro; saj je proga do Augsburga urejena tudi za hitrost 200 km na uro, kolikor doseže posebni vlak, ki je prišel voziti nekaj dni pozneje na tej progi od razstavlišča mednarodne prometne razstave. Bavarske planinske reke (Inn, Isar, Lech) so bile še vedno izredno visoke. Ostran Donave je v Donauwerthu tovarna vagonov, nekeje pred Nuernbergom pa sem lahko opazil veliko gradbišče tudi za Jugoslavo v bodoče pomembnega kanala od Rena skozi Meno (Main) do Donave.

BAMBERG V SLOVENSKI ZGODOVINI

Pri bambergu se približa železnica Meni, ki je do sem regulirana tudi za promet z večjim rečnim ladjanji, medtem ko je bil prejšnji Ludwigskanal (zgrajen že v l. 1836—1845, pozeval je porečje Donave z Me-ro in Renom) zaradi neznatne globline (1 1/2 m) vozen le za ladje s tonažo do 127 t. Mesto je bilo prav nekaj dni prej pri zorišču protizidovskih izredov. Sicer je bilo v slovenski starejši zgodovini prav pomembno: saj so bamberski nadškofi v zgodnjem srednjem veku kolonizirali in obvladovali znatne dele tudi Slovenske Koroške. Njihov predstavnik je imel u-

Z ZASEDANJA MEDNARODNEGA DENARNEGA SKLADA

Pred preosnovno mednarodnega valutnega sistema

Dve glavni skupini: predstavniki industrijskih držav in dežel v razvoju - Posredovalni predlog ZDA

V ponedeljek so se v Washingtonu zbrali predstavniki okoli 100 držav z vsega sveta, ki so članice Mednarodnega denarnega sklada oziroma Mednarodne banke za razvoj. Letošnja glavna skupščina teh mednarodnih denarnih ustanov je velikega pomena glede na to, da bodo finančni in gospodarski svetniki teh držav skušali doseči vsaj predhodni sporazum glede načel, po katerih naj se izvede preosnova mednarodnega valutnega sistema. To vprašanje sicer ni uradno na dnevnem redu sedanjega zasedanja, pač pa bo odbor takimenovane «desetorice» izven uradne zasedanja obeh ustanov izvedel predliminarni načrt za valutno reformo, ki bi prišla na dnevni red šele glavne skupščine v prihodnjem letu.

Ob tem vprašanju se kaže jasno dve skupini držav, katerih predstavniki so se sestali v Washingtonu. Ne gre samo za različni pojmovanji bodoče preosnove mednarodnega valutnega sistema, ki naj bi dosegla večjo mednarodno likvidnost, ki ju branijo Združene ameriške države in Francija, temveč pogledi na to reformo oziroma na njeno pripravljalne se delijo tudi v dve večji skupini: na eni strani odbor takimenovane «desetorice», v

katerem so zastopane bogate industrializirane države (Združene ameriške države, Kanada, Velika Britanija, Švedska, Japonska, Zah. Nemčija, Francija, Italija, Nizozemska in Belgija — poleg pridruženih Švice), na drugi predstavniki držav v razvoju, ki zavračajo diktat desetorice in tudi same skušajo priti do besede. Združene ameriške države zavzemajo nekažno vmesno stališče in skušajo posredovati med obojema skupinama; sporazum glede preosnove mednarodnega valutnega sistema naj bi dosegel na širši osnovi, torej ob sodelovanju tudi držav v razvoju. Združene ameriške države so tudi predlagale sklicanje mednarodne konference v ta namen.

V Washingtonu naj bi po načrtih Zapada pod okriljem obora «desetorice» ustanovili novo skupino strokovnjakov, ki bi imela širša pooblastila kakor podobna desetorice» delovala že od leta 1963. Ta pododbor naj bi izdelal načrt za preosnovo mednarodnega valutnega sistema. «Desetorica» predstavljajo predstavniki finančnih ministrov in guvernerjev narodnih bank omenjenih držav. Kakor znano, je Francija zavrnila predlog Združenih ameriških držav za sklicanje mednarodne konference, da bi ne bila na tej konferenci osamljena — nekaj evropskih držav se je sicer pridružilo njenemu stališču — in zahteva, da je treba poprej doseči sporazum glede preosnove v načelu. Američani so pripravljali do neke mere upoštevati francoske predloge. Tako je ameriška vlada po zadnjih vesteh v bistvu sprejela predloge nekdanjega podtajnika v finančnem ministru Roberta V. Roosa. Po njegovi zamisli bi dosegla preosnova, da bi upoštevati tudi nekateri francoski predlogi, tako predlog o ustanovitvi nove mednarodne entete. (Glej naše poročilo v zadnji številki «Gospodarstva» o Roosovem načrtu.)

Glede dosegov mednarodne likvidnosti, za katero težni preosnova mednarodnega denarnega sistema, so mnenja različna. Italijanski minister dr. Zavada, ki je predlagal, da bi se zlasti zahtevali, da morajo države EGS najti skupno pot za kmetijsko politiko. De Gaulle je nasprotiral sedanjega ustroja gospodarske komisije, katere oblast je preobirna ter bi se še povečala v začetku prihodnjega leta, ko se v smislu rimskane pogodbe pri glasovanju uvede sistem večine, kar praktično pomeni, da bi francoski predlogi bili lahko preglašovani. Spaak je pripravljen v tem pogledu popustiti pred Francijo. Zdi se pa, da bi de Gaulle nikakor ne sprejel njegovega predloga, da bi se pogajanja za kompromis začela na izrednem sestanku ministrov EGS. Kaže, da hoče de Gaulle pogajanja za kompromis postaviti izven sedanjega okvira in ustroja EGS, torej na višjo raven. Vprašanje je tudi, ali bo Nemci pristali na pogajanja izven EGS in še posebno mimo izvršne komisije, ki ji načeluje prof. Walter Hallstein, Dopsnik agencije «France Presse» naglašja v dopisu iz Bruslja, da so

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

Gradbena dejavnost popuša

Najnovejši statistični podatki kažejo, da se je letos gradbena dejavnost v vsej Italiji precej zmanjšala v primeri z lanskim. Kriza v gradbeni industriji je torej še ostra.

Osnredni statistični zavod v Rimu je ugotovil, da je bilo v prvi polovici letošnjega leta v obdobju z nad 20.000 prebivalci izdelanih načrtov za 92 tisoč 752 stanovanj ali 42,6 odstot manj kot v prvem lanskem polletju. V juniju so izdelali načrte za izgradnjo 16.778 stanovanj ali 3,2 odstot več kot v maju in 29,4 odstot manj kakor v lanskem juniju.

V prvih 6 mesecih pa so v obdobju z nad 20.000 prebivalci zgradili vsega 118.986 stanovanj, kar pomeni 5,8 odstot več kakor v istem razdobju preteklega leta. V juniju je bilo zgrajenih 18.382 stanovanj ali 7,4 odstot manj kakor v maju, ter 3 odstot manj kot v lanskem juniju.

TEKSTILNI STROJI ZA JAPONSKO S.p.A. Metalmeccanica iz Bustrisla bo izvozila v Japonsko tri avtomatske stroje za vezenje v vrednosti 148.000 dolarjev.

Jutri zopet sejem «Sodobne elektrike»

84 podjetij iz petnajstih držav Razstavljajo tudi italijanske tovarne

Jutri, v soboto bo odprl na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani zvezni sekretar za zunanjo trgovino Nikola Djemverović, 12. mednarodni sejem elektrike, a obsejane bo o sodobni elektriki govorili zvezni poslanec in predsednik prireditelne odbora Silvio Hrast.

Letos bo poudarek na specializaciji in strokovnosti ter manj na komercialni plati; tako bo lešnji sejem elektrike, ki pravzaprav razstava posebnih specializiranih strokovnih podjetij z vidika mednarodnega sodelovanja na področju elektrike, ki zahteva velike investicije ne samo kapitalov, ampak tudi zelo visoko kvalificiranih kadrov na skupni mednarodni ravni.

Razstave elektrike se udeležuje 113 podjetij iz 15 držav, od katerih je 27 domačih jugoslovanskih in kar 86 tujih. Ker pomeni letošnja razstava prelomnico v doseganju bolj komercialnem prikazovanju elektronske industrije, so morali organiziranci in orientirani odbor skupno z upravo Gospodarskega razstavišča trdo leto trdo delati, da so pripravili sedanjo razstavo, ki ne nudi toliko komercialnih izdelkov elektrike za široko potrošnjo, kolikor tiste dosežke, ki zanimajo strokovnjake in produkcijske kroge na področju sodobne elektrike.

Med tednom razstave se bo odvrtla strokovna predavanja, pogostna posvetovanja, simpoziji, predavanja strokovnih filmov, a seveda tudi živahni poslovni razgovori.

Novost letošnje razstave, bo tudi to, da bodo prvič ocenjevali in dali priznanje razstavljalcem po njihovih tehničnih dosežkih, industrijskem oblikovanju in razstavnih odlikah izdelkov z njihove funkcionalne in informativne vrednosti za obiskovalce.

S poti po Nemčiji

nič, tako da si ponekod sledi po naselbine za naselbino in je meja že komaj opazna. Tako razsejavanje na podeželje je deloma tudi posledica motorizacije, jemlje pa seveda precej zemlje kmetijstvu, ki je sicer tudi na Bavarskem v znatni meri že mehanizirano. Ker se je košnja zaradi deževja zavlekla, sem tudi od vrtnitvi lahko opazil, da kosijo le s kosilnicami, obračajo sode deloma še ročno, odvažajo pa ga s traktorji. Namesto «lojtrskih» vozov, s katerih bi se ob takem hitrejšem odvozu zgubilo še več sena, uporabljajo četverkotne odprte vozove z visokim ogrodenjem.

Za Bambergom se prične proga počasi vzpenjati ob Meri navzgor in doseže za Lichtenfelsom (z znamenitim gradom) omejeno postajo Ludwigstadt, ki po zdravi potnika s skrilastimi strehami, razširjenimi tudi v sosednji Turinški. Zahodnonemški pregled je opravljen izredno hitro. Moji vstopni vizum velja za vso Zvezno republiko, vstviši za hodi Berlin. Potniki, ki potujejo v Vzhodno Nemčijo, zapravijo v postajni prodajalni zadnje zapadnonemške marke zlasti za nakup čokolade, električna lokomotiva na nas potene se čez medconsko mejo v Probstzellu,

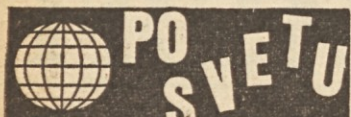
Ljubljana, oktobra. Prvi mesec odkar veljajo ukrepi, ki jih kratko imenujemo «gospodarska reforma oziroma preosnova», so za nami. V tem četrtem kratem času lahko ugotovimo nekatere znake, ki močno vplivajo na gospodarsko stanje in kažejo tudi smer za nadaljnji gospodarski razvoj. Kolikor bo to uspelo, bomo v kratkih besedah skušali o tem povedati najvažnejše.

Predvsem je treba ugotoviti, da škarje, ki so bile preje na široko odprte v nasprotno smer, to je, da je potrošnja bila sprico skoraj neomejenih sredstev in ne glede na cene izredno visoka, sedaj zopet široko zijajo, toda tako, da ob pomanjkanju sredstev potrošnja pada, dočim previsoke cene le redko kje kažejo tendenco padanja. Povsem razumljivo je, da so se cene skoro na vseh področjih gospodarstva po reformi dvignile, kar je bilo tudi predvideno. Razumljivo je tudi, da je potrošnja začela padati, in to zlasti investicijska, saj so bili ukrepi naperjeni v prvi vrsti proti tej obliki potrošnje, ki je leta in leta ustvarjala nesorazmerja v gospodarstvu in spodbujala njegove temelje. Razumljivo je tudi, da je padla osebna potrošnja, vendar ni nihče računal na tako velik padec in na tako naglo večanje.

Čeprav je, kot doslej na razstavi zastopana praktično vsa jugoslovanska industrija, pa prevladuje tuja industrija. Večina razstavilcev proizvaja strogo specializirane strokovne proizvode s področja sodobne elektrike, nekateri celo sestavne dele elektronskih naprav za profesionalne instalacije, kjer so potrebni elementi višjega reda. Pri tem je opaziti usmerjenost k čedalje manjšim in lažjim sestavnim delom, gre torej za pravo miniaturizacijo.

Direktni tuji razstavljalci so z zahodnega sveta in pa tudi z močnimi kolektivnimi razstavami razstavljajci iz socialističnih republik: Češkoslovaške, Madžarske, Vzhodne Nemčije, Bolgarije in drugih. Nekateri skupine iz teh vzhodnih držav bodo nastopile s posebnimi strokovnimi predavanji svojih izvedencev.

Iz Ital

MEDNARODNA TRGOVINA

Jugoslavija na sejmju v Innsbrucku

● **KOMUNISTI ZAHTEVAJO UVEDBO DEŽELNIH UPRAV.** Razprava o odškodnini, ki naj jo vlada nakaže poplavljenim krajem, je bila v poslanski zbornici izredno živahna. Komunisti, med njimi poslanec Ingraio, so prešli v oster napad proti vladni politiki. Ingraio je zahteval, naj se prične takoj razprava o uvedbi deželnih uprav po vsej Italiji. Šele nato bo mogoče razpravljati o petletnem načrtu. Ingraio je napadel tudi socialiste, češ da so kompromisarski v svojih odnosih do krščanskih demokratov. Liberalci in neofašisti so nastopili proti komunistom, medtem ko je socialist Ferri izjavil, da so tudi socialisti za uvedbo deželnih uprav, vendar v času, ko se bo to njim zdelo primerno.

● **PAPEŽ IN FANFANI.** Londonski «Observer» poroča, da so Italijani postavili kandidaturu za predsedniško mesto na glavni skupščini Organizacije združenih narodov (Fanfani) šele, ko je bilo gotovo, da o bišče OZN papež Pavel VI. Tako je v Organizaciji združenih narodov prodrla mnenja, da bi predsedal skupščini prav Fanfani, ki je pristaja katoliške stranke, v trenutku, ko bi na skupščini nastopil papež, in ne Jugoslovijan Koča Popović, ki je po svojem prepričanju komunist. Papež obišče OZN 4. oktobra. Fanfani ostane na svojo željo še naprej zunanji minister.

● **PAVEL VI MED CIGANI.** Papež je na svoj 68. rojstni dan obiskal veliki ciganski tabor v Pomeziji, kjer se je zbralo okoli 3 tisoč Ciganov iz vsega sveta. Spremljajo ga je okoli 50 škofov in triletni kardinali. Papež je ob tej priložnosti tudi maševal. V svojem nagovoru je omenil številne žrtve razizma v zadnji vojni. Sodijo, da so racisti med zadnjo vojno porobili okoli pol milijona Ciganov. Listi poročajo, da sta mednarodno romanje Ciganov, med katerimi zavzemajo vodilno mesto zlasti Francozci in Italijani, organiziral Collin in škof Bernardini Collin in Italijan dan Bruno Nicolini.

● **NADSKOF SEPER IN ATEIZEM.** Med razpravo o verski svobodi na zasedanju vesoljnega cerkvenega zbora, ki mu prisostvuje tudi okoli 2111 škofov in duhovnikov, je spregovoril tudi zagrebški nadškof Seper. Naglasil je, da je treba o brezbožnosti razpravljati s stališča brezbožnikov in upoštevati njihovo notranjost. Za mnoge pa je menil ateizem napredek. Mnogi so brezbožniki že od rojstva, in to ne po lastni krivdi. Kristjani so preprosto pristajali preteklega reda in so pogosto oti sami vzrok brezboštva. Številni kristjani so se uprli napredku sveta, medtem ko hoče Bog, da bi na svetu zavladala večja pravičnost.

● **JOHNSON ZA PRAVICE CRNECEV.** Po navodilu predsednika Johnsona bosta ministri za pravosodje in delo še posebno preganjali razcepanje (diskriminacijo) na škodo črncev. Tajnik za pravosodje je bil dodan pomočnik Wiley Branton v pooblastilo, da bo nadziral izvajanje zakonov o državljanjskih pravicah in še posebno o volilni pravici. Johnson je v posebni izjavi poudaril, da se morajo vsi državni uradniki zavedati, da je treba dosledno izvajati zakone o državljanjskih pravicah; pri tem ne sme biti nikakršne razlike med državljanji ne po plemenu, ne po polti, ne po veri.

● **SOVJETSKA ZVEZA PROTI JEDRSKEMU OBOROŽEVANJU NEMCEV.** Med obiskom vzhodnonemškega voditelja Ulbrichta v Sovjetski zvezi je Brežnev izjavil, da Sovjetska zveza povsem podpira zunanjo politiko Nemške demokratične republike in priznava sedanje meje. Brežnev in Ulbricht sta se sporazumela tudi glede ustavitve brezatomskega področja v Evropi ter o prepovedi je drskega orožja obema nemškima državama; prav tako sprejemata sporazum o nenapadu nju med Atlantsko zvezo (NATO) in Varšavskim sporazumom.

● **SKUPNA JUGOSLOVAN-SKO BOLGARSKA IZJAVA.** Po povratku Josipa Broza Titaja iz Sofije v Beograd je bilo objavljeno skupno jugoslovansko-bolgarsko sporočilo o zunajpolitичnem stališču obeh držav. V sporočilu je tudi rečeno, da obe vladi želita, da bi se sklenila dolgoročna trgovinska pogodba za razdobje 1966-1970. Vladi se bosta prizadevali, da bosta skupno z vladami drugih socialističnih in nevezanih držav delali za mir in na stopali proti vsem, ki uporabljajo orožje za uveljavljanje svoje politike. Jugoslavija in Bolgarija pozdravljata premirje med Indijo in Pakistanom. Izjava naglašata, da so se odnosi med balkanskimi državami izboljšali. Delavske stranke so dolžne, da v smislu marksističnih načel delajo za mir.

● **NAPADALNI KITAJCI.** Med Pakistanom in Indijo je bilo na pritisk Organizacije združenih narodov sklenjeno premirje. Tudi Kitajci niso več tako napadalni proti Indiji. Kitajski zunanji minister marsal Chen Yi pa se je zdaj spravljal na Američane. Na tiskovni konferenci je izjavil, da je komunistična Kitajska pripravljena na obrambo proti ameriškem napadu in da si Kitajska želi takšen napad, in to kar jutri. Kitajska je pripravljena, da se žrtvuje.

za iste vede na padovanski univerzi prof. L. Vajani, prof. L. Santamaria iz Turina, prof. G. Avord-Budino s statističnega zavoda milanske univerze Bocconi, kapetan W. Bisi z obrambnega ministrstva in inženir G. Job iz Turina. Zasedanje bo vodil prof. inž. A. Russo Frattasi s političnega zavoda v Turinu.

«ZENICA» SODELUJE Z ROMUNSKO ŽELEZARNO

Železarna Zenica in romunsko podjetje «Metal-Import» iz Bukarešte sta sklenila dogovor o sodelovanju. V tem letu in v letu 1966 bo železarna Zenica predelala 80 tisoč ton ingotov, proizvedenih v Romuniji. Železarna Zenica bo proizvajala železniške tračnice in valjane izdelke. Do konca tega leta bo dobavila Romuniji 30.000 ton železniških tračnic. Romunsko podjetje «Metal-Import» je že dobavilo Zenici okoli 40.000 ton ingotov. Vrednost teh uvoznih izdelkov znaša 7 milijonov dolarjev. To sodelovanje bo pripomoglo k boljšemu izkoriščanju zmogljivosti obeh podjetij.

Preveč mednarodnih sejmov

V Rimu je bil sestanek Komisije uporabnikov mednarodnih razstav, sejmov in velesejmov, ki posluje v okviru italijanske sekcije Mednarodne trgovinske zbornice. Na sestanku so složno ugotovili, da se je število mednarodnih razstav, sejmov in velesejmov po drugi svetovni vojni tako močno dvignilo da nekatere od teh več ne prejemajo ali ne bodo prejemale potrebne finančne in drugačne podpore običajnih gospodarskih krogov, s čimer bodo zgubili značilni značaj reprezentativnosti posameznih gospodarskih sektorjev. Komisija bo s prodorno propagando akcijo odsej skušala preprečiti nepredano širjenje sejmskih prirediteljev.

Pred velesejmom v Gradcu

V soboto, 2. oktobra odprejo v Gradcu jesenski sejem, ki ostane odprt do 10. oktobra. Graški sejm so pomembni posebej za južna področja, kakor za Slovenijo na tudi za Tržaško ozemlje, saj teži dobršni del štaterskega prometa tudi proti Trstu, na drugi strani pa so dobri gospodarski odnosi med avstrijskimi in jugoslovanskimi mejnimi predeli postali že prava tradicija. Na sejem prihaja posebej predstavnikov podjetij, ki se udeležujejo sejma, tudi mnogo obiskovalcev z jugoslovanskega območnega področja, zlasti se odkar se je razvil maloobsejni promet s prepusnicami.

Udeležbo jugoslovanskih podjetij na graškem sejmju je organizirala gospodarska zbornica SR Slovenije. Graškega sejma se bo udeležilo tudi 60 podjetij iz Slovenije in Hrvaške. Jugoslovani imajo v Gradcu stalen paviljon, v katerem bo kolektivna razstava. Sporazumno z «Eksportproiektom» jo bo uredil arh. Dobrin. Slovenska in hrvaška podjetja razstavljajo v prvi vrsti pohištvo, na tudi sicer blago široke potrošnje. Izvoz jugoslovanskega pohištva v Avstrijo, še posebno posameznih kovov, kakor na primer stolice, se je ugodno razvil. Turistična zveza Slovenije je poskrbela za turistično propaganda, in sicer za obisk planinskih krajev Slovenije pa tudi Primorja. Jugoslovanski dan bo 4. okt. Za ta dan je napovedan obisk predstavnikov predsedništva gospodarske zbornice Slovenije in raznih gospodarskih podjetij.

Tudi za graški sejem velja sporazum o mejnih sejmihi, ki predvideva trgovinsko izmenjavo v vrednosti 16 milijonov šilingov v vsaki smeri.

Graških jesenskih sejmov se Trst ne udeležuje.

● **NOVOSADSKI SEJEM POVRTNINE IN SADJA.** V Novem Sadu so 23. septembra odprli drugi jugoslovanski sejem povrtnine, sadja in izdelkov. Prvi sejem je bil lani. Na njem so zaključili pogodbe v vrednosti za 100 tisoč ton povrtnine in sadja. Letos bodo razstavljali lahko prodajali svoje proizvode tudi občinstvu.

Notranji prevozi v Padovi

Od 3. do 10. oktobra bo v Padovi 3. mednarodna razstava notranjih prevozov iz skladiščnega delom TRAMAG 65. V okviru razstave bo 8. in 9. oktobra zasedanje o prevozih blaga v notranjosti podjetij, tovarnih itd. Predavali bodo docent za ekonomske vede na univerzi v Benetkah prof. M. Volpato, docent

Mednarodni sejem motornih vozil v Beogradu

Sejem motornih vozil, ki so ga odprli v Beogradu 25. septembra in bo trajal do 3. oktobra, sodi med specializirane sejme, ki jih prireja uprava beogradskega velesejma. Sejem je odprli zvezni tajnik za industrijo in trgovino Hakija Pozderac. Glavni ravnatelj beogradskega sejma Jasa Rajter je v svojem pozdravnem govoru zaglasil, da gre za prvo sejemsko prireditev, specializirano za avtomobilsko panogo; prva mednarodna avtomobilska razstava v Jugoslaviji je bila odprta marca 1938. Do sedaj je motorna industrija razstavljala na drugih sejmihi, in sicer vsako leto v drugem mestu; zdaj pa so proizvajalci motorjev in motornih vozil sklenili prirediti neodvisno prireditel, ki bo odsej vsako leto v Beogradu.

Na letošnjem beogradskega sejmu motornih vozil sodeluje 139 jugoslovanskih razstavilcev, to je skoraj vsa jugoslovanska industrija motornih vozil, in 41 podjetij iz 14 držav.

Jugoslovanski proizvajalci potniških avtomobilov so poslali na sejem v glavnem že znane modele. Koprška tovarna «TOMOS» je razstavila mali «kolibri», ki predstavlja pravzaprav novost; doslej je ta model izdelovala le za izvoz. Razen avtomobilov tipa Citroen razstavlja Tomos izvenkrmni motor «Lamo» s štirimi konjskimi silami in univerzalni stabilni motor «Umo», ki je bil izločljšan.

Industrija motornih vozil iz Novega mesta razstavlja novo prikolico «Karavan», ki je namenjena zlasti za večja vozila. Novomeška tovarna je pripravila, da bo ta prikolica cenajša od skoraj vseh tujih prikolice iste velikosti in kakovosti, ki jih je bilo treba doslej uvažati. Tovarna «CRVENA ZASTAVA» iz Kragujevca, ki izdeluje avtomobile po Fiatovi licenci in sodelovanju s turinsko tovarno, razstavlja razne tipe potniških vozil; poleg tega pa nudi še okoli 20 novih modelov komercialnih vozil. Obiskovalci si s

Nova načela v sovjetskem gospodarstvu

Industrija naj proizvaja za potrošnika - Več prosto-sti podjetjem - Manj vmešavanja upravnega aparata

Predlogi, ki jih je iznesel v svojem govoru ministrski predsednik Sovjetske zveze Kossigin na zasedanju Centralnega komiteja stranke in ki zavajajo temeljito prenosno sedanjega sovjetskega gospodarstvenega sistema, niso iznenadili svetovne javnosti. Znano je, da so sovjetski gospodarstveniki to prenosno že predlagali in prišli do teoretičnih zaključkov, da je treba postaviti industrijsko proizvodnjo in odnose med industrijo in potrošnikom na novo podlago. V bistvu naj bo odločno za industrijo načelo dobijanja in proizvodnja za trg, ki naj upošteva želje potrošnika. Za industrijska podjetja ne more biti odločen samo plan, ki ga postavljajo višje upravne oblasti. Sovjetska zveza je ta načela že nekako poskusno začela uporabljati v tekstilni industriji in proizvodnji čevljev. V bistvu so ta načela odločilna tudi za jugoslovansko industrijo; Jugoslaviji so v tem

pregledu sledile druge socialistične države, kakor Poljska, Češkoslovaška, Madžarska in V. Nemčija.

Kossigin predlaga za podjetja večjo gospodarsko avtonomijo, hkrati tudi temeljito preobrazbo upravne strukture gospodarstva. Dejansko so se že dolgo vodstva sovjetskih podjetij pritoževala, da so preveč odvisna od upravnih organov, ki zavirajo proizvodnjo s svojimi ponesrečenimi posodi v njo. V proizvodnji naj odloča načelo donosnosti in dobička. Treba pa je za proizvodnjo zainteresirati delavce in nameščence ter bolje izkoristiti razne instrumente, kakor posojila. Izkoristiti je treba prav tako tehnične pridobitve, izboljšati tehnološki postopek. Tem naj se podeljujejo nagrade že med letom in ob koncu leta, vedno seveda skladno z doseženimi uspehi.

Glede preobrazbe upravne strukture v gospodarstvu je vreden predlog, da se odpravi najvišji sovzarnoz (gospodarski svet) kakor tudi deželni sovzarnoz. Tako naj bi se olajšal upravni aparat na željo podjetij. Namesto sovzarnozov se bodo v Sovjetski zvezi vrtili k sistemu industrijskih ministrstev, kakor je obstajal do leta 1957. Pri vsem tem ohranijo posamezne republike pravico do načrtovanja. Kossiginov načrt uvaja nekakšen kompromis med jugoslovansko podjetja bolj previdna pri sklepanju kupčij; ta njihova težnja se je pokazala tudi na zagrebškem velesejmu.

ZBOROVANJA NA ZAGREBSKEM VELESEJMU

Gospodarsko sodelovanje s pravnega vidika

V dneh 16. do vključno 18. septembra leto je bilo v Zagrebu drugo Mednarodno posvetovanje gospodarskih pravnih strokovnjakov. Osnovna tema posvetovanja so bili problemi v zvezi s kooperacijo tako z ekonomske in pravne strani, dalje problem kontrole blaga in še nekateri drugi aktualni pravni problemi.

Posvetovanje je imelo širši značaj tako po vsebini tem, ki so bile na dnevnem redu, kot po udeležbi. Poleg nad 300 domačih udeležencev, v prvi vrsti iz vrst pravnikov, so se ga udeležili tudi tuji strokovnjaki iz 17 Sovjetske zveze, obeh Nemčij, iz Poljske, Češkoslovaške, Madžarske in tudi iz Italije. Otvoriti posvetovanja pa so prisostvovala pomembna osebnosti jugoslovanskega družbenega in političnega življenja, med njimi član Zveznega izvršnega sveta dr. Jože Brle, ki je tudi svestno odprl posvetovanje in povabil goste iz tujine in referen-te ter organizatorice posvetovanja na poseber srušeni. Omeniti je treba, da je bilo posvetovanje v času velikega jesenskega zagrebškega velesejma in kot kaže, bodo postala posvetovanja te vrste tradicija.

V zvezi s tem posvetovanjem moramo omeniti nastop italijanskega univerzitetnega profesorja iz Modene dr. Gastoneja Cottina, ki je govoril o pravnih vidikih industrijske kooperacije v italijanskem sistemu, oziroma, bolje, v kapitalistični družbeni ureditvi. V svojem referatu je prikazal razne oblike kooperacije v tem sistemu in jih obrazložil tudi s konkretnimi primeri, pri tem na jih je opredelil v določene pravne institute. Njegova ugotovitve je bila, da so okvirni, v katerih se lahko italijanski pravnik giblje, ko hoče opredeliti določene kategorije kooperacijskih poslov, mnogo ožji, kot so možnosti, ki jih ima v tem postopu pravnik v socialistični družbi. Bolje rečeno: to jugoslovanskemu pravu, ki daje v postopu opredeljevanja kooperacijskih poslov, večje možnosti in tudi večjo svobodo. To je poudaril tudi zvezni sekretar odbora za zakonodajo, ki je napovedal, da se bodo v tem pogledu predpisi, ki so morda na poti popolni pogodbeni svobodi, glede opredeljevanja vsebine in oblik kooperacijskih razmerij, še bolj sprostili. V razpravi so samesamezniki večkrat citirali mnenja in stališča prof. Cottina in nenaslanjali nanje svoja izvajanja.

Letošnji jesenski mednarodni sejem v Zagrebu so zaprli 19. septembra. Sejem je bil to isen izredno obsežen, saj je na njem razstavljalo 5.115 tujih podjetij iz 59 držav in 1205 domačih podjetij. Letošnji jesenski sejem je odigral v mednarodni trgovini še posebno vlogo, ker je na njem razstavljalo kar 33 držav v razvoju, ki čedalje bolj prodirajo s svojimi proizvodi na mednarodne trge. Razstavljani vzorci, ki jih je bilo kar 180.000, so letos zbujaali še večjo pozornost zaradi svoje dobre izdelave. Glede samih zaključnih poslov še ni podrobnih podatkov. Sodijo, da bo letos

TRST - CORSO ITALIA

Današnje življenje je dinamično, v vesoljskem duhu. Sodobna dinamična in inteligentna

ženska lahko poudari svojo ženskost samo z modnimi oblačili, ustvarjenimi v skladu

z razvojem časa: tako s športnimi, kot

tudi z drugimi oblekami s klasičnimi

novostmi. To je smoter, ki si ga

je zadala Coin s svojo bo-

gato sezonsko zbirko:

DINAMIČNOST V MODI

OBIŠČITE

- ★ ELEKTRONIKE,
- ★ TELEKOMUNIKACIJ,
- ★ AVTOMATIZACIJE
- ★ IN NUKLEARNE TEHNIKE

OD 2. DO 10. OKTOBRA 1965 NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI, ODPRTA VSAK DAN OD 9. DO 19. URE

12. MEDNARODNO RAZSTAVO

«Sodobna elektronika»

Na političnem obzorju

NAFTOVOD IN TRŽAŠKI DOGODKI NA SEJI DOLINSKEGA OBČINSKEGA SVETA. Dolinski občinski svet je v sredo razpravljal o resolucijah raznih političnih skupin, ki zadevajo gonjo proti vključitvi slovenskega svetovalca (socialista Dušana Hreščaka) v tržaski občinski odbor. V tem pogledu je bilo predloženih več resolucij. Zaradi različnih pogledov posameznih skupin ni bila izglasovana enotna resolucija; vendar vse resolucije obsojajo gonjo in izgrede proti Dušanu Hreščaku. O vprašanju razstavitve za napeljavno naftovoda je občinski odbor predložil lastno resolucijo. Zupan Lovrič je pri tem omenil, da je vodstvo Ustanove industrijskega pristanišča zagotovilo večjo odškodnino. Dr. Tul je ob razložitvi zadevno resolucijo Slovenske skupnosti ter zlasti obsojal čedalje večji obseg razstavitev. Naglasil je, da se je treba enotno boriti ne samo za večjo odškodnino, ampak tudi za spoštovanje zakonskih predpisov s strani razlaševalcev.

DEŽELNI ZAKON O OBRTNOSTI. Na svoji seji v sredo je delovni svet, ki mu predseduje dr. dr. Rinaldin, odobril za koronski osnutek, ki urejuje položaj obrtništva v naši državi. Za osnutek so glasovali krščanski demokrati, socialni demokrati, neofasisti, vzdržali pa so se komunisti, socialisti in liberalci, predstavniki drugih skupin so bili odsotni.

UPRAVIČENO VZEMIRJE. NJE ZARADI CESTE BENETKE. — MUENCHEN. Pristajši krščanske demokracije, socialne demokracije, liberalne stranke in italijanske socialnega gibanja (neofasisti) so na delovni odbor naslovili izprijavo glede graditve ceste Benetke - Muenchen oziroma glede nulnosti, da se zgradi cesta med Vidmom in Trbižem. Odgovoril je odbornik Masutto. Omenil je, da je vprašanje povezave cestnega omrežja v Furlaniji na avstrijsko omrežje avtomobilskih cest toliko bolj nujno za Trst, ker zahteva Benetani, da se zgradi cesta iz Benetke a Bavarsko. Kakor predlaga socialni demokrat Devetak, naj se zgradi cesta iz Vidma do Trbiža, kjer bi se navezala na avstrijsko omrežje. Tudi delovni odbor je za graditve avtomobilskih cest med Vidmom in Trbižem, ki bi povezala Jadran z Avstrijo ter bi koristila našim krajem in Benetkam hkrati. Delovna uprava je za skrbno izvedbo načrta za graditve avtoceste Benetke - Toblach (Dobbiaco) - Muenchen; delovni odbor zahteva, da se zgradi cesta iz Vidma v Trbiž. Dežela bo sklicala sestanek v Trbižu, na katerem bodo razpravljali o avtomobilskih cestah v naši državi ter v sosedni Sloveniji in Koroski.

NOV POKRAJINSKI ODBOR V GORICI. V smislu sporazuma med strankami levega centra je bil v Gorici sestavljen pokrajinski odbor, v katerem so krščanski demokrati (tri), socialisti (1) ter dva namestnika, pristaja krščanske demokracije. Za predsednika je bil izvoljen krščanski demokrat Bruno Chienfaroli. Ostali odborniki so: Vežil in Pecorari (Krščanska demokracija), Slovenec Marko Valtrić — socialist, Disette — socialni demokrat, namestnika pa Bottegaro in Marocco — krščanska demokracija.

DEŽELNI ZAKON O PRIŠPEVNI ZA GRADNJO SOL. Deželni svet je na daljšem razpravljanju sprejel zakonski osnutek o prispevkih za graditve sol in prstev. Za osnutek so glasovale vse politične skupine razen komunistov; odsotni sta bila svetovalca dr. Škerk (za Slovensko skupnost) in Betol (pristaja PSIUP).

POMENEK S TRŽAŠKIMI RIBIČI

Ribolov na stranpoti

II. Toda ribiška zadruga, kot je pripovedoval njen predsednik Pietro Grassi, ki je bila ustanovljena pred približno tremi leti z namenom, da pospešuje ribolov na Tržaškem, kaže, da njena zadostnega posluha za njeno prvotni, ustanovni namen. Zakaj, če bi bilo drugače, bi ti problemi ne bodli v očeh. Vzemimo za primerjavo le podatke tanskega in letošnjega junjskega ulova rib: lani 3.179 stotov, letos 2.388. To sta podatka, ki ju je objavil junjski bilten Trgovinske zbornice v Trstu. Iz tega sledi, da kljub sodobnim lovniim napravam ne pomore tržaško ribištvo navoliti niti tistih približno 160 stotov rib, ki jih lahko dnevno porabi mesto. Še več: količina ulova zadnjih mesecev so verjetno še manjše, upoštevajoč zlasti nedolga vremena zadnjih tednov. Naše mesto, torej kljub občutni brezposelnosti, ki bi jo vsaj delno o-milili z ribištvo, mora več kot polovico svojih potreb po sveži ribi uvažati od drugod. To vse, kakor ni spodobno za ribiško gospodarstvo, še manj pa za potrošnike rib in ribiče same. Predsednik zadruga mi je na vprašanje, kaj je zadruga v teh letih njenega obstoja naredila v prid ribolovu, odgovoril: — Kaj naj bi naredila? Z ribi-bami, ki jih nalovijo naši člani,

zalagamo maloprodajno mrežo, če nas kdo prej ne prehit.

PREVELIKA RAZLIKA MED CENAMI

Med ribaricami v mestu in glavnim ribjim trgovcem se vzpejajo razlike v cenah na škodo potrošnika, ki ne utegne na rib-jih trg, celo na več sto lir pri kilogramu, zlasti pri finih ribah. Na drugi strani pa je nad 100-odstotna razlika med odkup-nimi in prodajnimi cenami pri trgovcih, da ne govorimo o «mi-lostnih» cenah, ki jo nudijo ribi-čem predelovalci sveže ribe, kar- dar ribo pripeljejo od drugod, tako da so domači ribiči hočeš, nočeš, prisiljeni vzeti, kar kdo da. — In to bi bila vsa dejavnost vaše zadruga? No, ja, letos bomo s sed-mimi milijoni lir montirali na rib-jem trgov hladilno napravo za proizvodnjo ledu, ki ga bomo lahko nudili našim članom po 4 lire za kilogram, namesto po 8, kot so morali plačevati do-slej. Naprava bo proizvedla na dan 34 stotov ledu. Ker vemo, da škodina to tudi ribiče izven zadruga, smo začasno ukinili vpisovanje rovin članov, saj bo-mo zaradi te investicije pri-morani povišati prvotno vpisno pri-stojbino na glavno. Sicer bo-mo o tem še razpravljali v ožji družbi našega članstva, ki pred-

stavlja skoraj polovico vseh tr-žaških ribičev, to je okrog 150 članov.

SVOJEVRSTNA ZADRUGA

Zares, morda zares nima smisla «poporekati» taki dejavnosti zadruga, ki prejema tudi gmo-tno podporo od oblasti. Toda prej kot ZADRUGO, bi tako dru-ščino s povsem svojstvenimi in-teresi imenoval DRUŽBO ali pa PODJETJE, kot jih je na stoti-ne drugih. Zakaj dejstva so in ostanjejo, da zadruga s takim programom, kot ga kaže v prak-si, ne more koristiti niti raz-vretu ribolova, še manj pa po-trošnikom, ki si želijo, da bi bi-le ribe cenejše. In namesto zaključka, morda je tole: Samo jamranje o pre-kožnem koridorju, ki da je na razpolago v Tržaškem zalivu za ribolov, boja zaradi preveč sem postavljene meje, po presoji žaškem ribolovu. Verjetno bi koronistejake s konkretnimi predlogi obelodanili vse te pro-bleme in iskati njih rešitve na praviem mestu, s prizadevnostjo občutkom za vsestranske kori-štili. Dotlej pa bomo potrošniki rib, tako kot ribiči sami stal-no jamrali nad cenami: prvi za-ridi previsokih, nedosegljivih, drugi pa zaradi preniklih, ne-spodobnih. E. B.

Čemu razburjati ljudi s taksnimi načrti?

Predsednik ustanove indu-strijskega pristanišča inž. Vi-sintin je te dni med nekaj no-vo slovesnostjo govoril o po-trebi po ustanovitvi industrijs-kega področja v zgornji tržaški okolici. V ta namen naj bi razstavljal v tržaški, repentabor-ski in zgornji občini blizu 3.600.000 kv. metrov zemlje. No-vo industrijsko področje naj bi zajemalo planoto med opensko železniško postajo, Brisčiki, tr-biško cesto in cestama Opčine Repentabor ter Prusa-Repnč. Zaradi pomanjkanja vodovodne-kega omrežja na področju, kjer naj bi ustanovili industrijsko področje bi morali zgraditi nov vodovod, za kar bi potrošili pol-druugo milijardo lir.

V tržaškem občinskem svetu je odborik za proračun dr. Verza nasprotoval ustanovitvi industrijskega področja, ki bi povzročila veliko škodo znača-ju gornjega tržaškega okoliša, ki spada tudi sicer v takome-novano «zeleno področje». In-dustrijsko področje bi zadalo smrtne udarec turizmu na vsem področju od Opčin pa do Pro-seka, in s tem zlasti turizmu v repentaborski in zgornjski ob-čini.

Medtem so svetovalci Sloven-ske skupnosti v repentaborski in zgornjski občini že predložili županoma resolucijo z zahtevu, naj občinska sveta ne izdaja dovoljenja za ustanovitve in-dustrijskega področja.

Poslovanje mešanega odbora

Se v oktobru bo sklicano novo posvetovanje predstavnikov zve-ze trgovinskih zbornic v deželi Furlaniji - Julijski krajlari (tr-žaške, goriske in videmske) ter gospodarskih zbornic Slovenije in Hrvaške, da bi na njem po-drobno izdelali ustroj mešar-ke odbora za gospodarsko so-de-lovanje med območninami dežela-mi. Tako je bilo sklenjeno na-črtovanje predstavnikov omeje-nih zbornic med zagrebškimi veleposlani.

Med tem se nadaljujejo pri-prave za konstituiranje samega odbora. V njem naj bi bilo pet članov predstavnikov deželne zveze zbornic, in sicer: dr. E. Vatta; Armando Trevisini, ravnatelj podjetja Oficene Mecca-niche; podpredsednik videmske trgovske zbornice dr. F. Tob; svetnik videmske zbornice dr. Guido Babich in ravnatelj go-riske tovarne Cotonificio Triestino V. Monolo. Prav tako bo-za gospodarski zbornici Slove-nije in Hrvaške imeli pet pred-stavnikov, in sicer: Lojze Les-jak predsednik odbora za me-jne sporazume v Kopru, tajnik tega odbora Rado Cotar, ravnatelj kmetijskega industrijskega kombinata PIK iz Umaga Milan Lovrečić, član reške gospodarske zbornice Kazimir Demarti-ni in ravnatelj tovarne pohštva «Mebl» v Novi Gorici inž. O. Vrtčanik.

Pri vsem me je najbolj za-čudilo to, da sem vsakokrat imel opravka z mladimi urad-niki, prav tveg ugotovitev, da imajo prav ti mladi ljudje tako malo poguma in zaupanja ter vidvijo v vsakem klientu golju-fa, dokler ne dokaže s papirjem, da je pošten. L. T.

POZAR V DELAVŠKIM ZBORNICI. Predvčerajšnjim zjutraj je kratek stik povzročil silen požar v prostorih tržaške De-lavske zbornice (Camera confi-derale del lavoro) v Ul. Duca d'Aosta. Škodo cenijo na okrog 10 milijonov lir.

jih, na primer v Italiji. V sonč-nih predelih sta obisk in tem-perature dosegla rekord. Prav-tako so Jugoslovanci zadovoljni s poletno sezono, čeprav je vre-me v nekaterih mesecih naga-lujo. Temperature 30 do 34 stop. C v senci povedo dovolj. Rimi-ni s svojimi 1415 hoteli je bil so več kot mesec dni do poslednje-ga letišča celo na podstrešju za-seden. In vendar so prihajali vedno novi gostje.

KAJ OPAZUJEJO TURISTI NA ZENSKAH? Na to vprašanje odgovarja neka ameriška anketa lakole: Od 1000 mo-jih 550 opazuje ženske noge, 200 jih boljši v ženske oči, 100 gleda na poprsje, 40 motri obleko, 30 pro-čuje roke, 30 zunanjí pojav, 20 opazuje ročno torbico, 10 lase oziroma pričesko in 5 čevlje.

Na kaj se je osredotočilo pre-ostalih 15 motrilcev, anketa ni povedala. Najbrž pa ne kaže po-sploševati niti navedenih podat-kov. TUDI ANGLIJA IMA SVOJO RIVIERO: SOUTH H.A.M.S. Splošno so znane riviere v Fran-ciji, Italiji in Jugoslaviji. Le malokdo pa ve za angleško ri-viero v jugozahodnem ozemlj-skem predelu Devona. S čim se ponaša angleška riviera? Pred-veš s blagim podnebjem, ki ga povzročajo morski tokovi ti-pa GOLF. Redki poznavači pri-vojo, da nudi ta riviera turi-stom, posebno pa športnikom, ki so lačni izobrazbe in razved-ri-la, vse, kar iščejo ali si že-le. NENAVIDEN REKORD LE-TOSNJE KOPALNE SEZONE. Rekord je v tem, da se je kop-alo okoli 10 milijonov nudistov ali nagev, torej brez vsega, sa-mo v adamovem oziroma v evi-nem kostumu. Nemški časopis, iz katerega to povzemamo, prosto-davno navaja, da je bilo največ-nagih kopalcev povsod nemške narodnosti, žal pa ne osvetluje moralne strani tega pojava, le pripominja, da so pogledi na ta pojav po svetu kaj različni; tu je strpnost, tam nasprotovanje. V turističnem kraju St. Tropez je moral plačati nemški turist 5000 mark (78.000 lir) za nago kopanje; medtem ko so bili na Nizozemskem nagi kopanci le javna spotika. J. S.

KRONIKA

NOV AVSTRIJSKI KONZUL. V Trst je prispel dr. Otto Erich Fries, ki bo prevzel mesto av-strijskega generalnega konzula v našem mestu in s tem za-menjal dosedanjega konzula dr. Hessenbergerja. Dr. Fries (61 let) je Dunajčan in je bil v preteklih letih nameščen pri avstrijskem notranjem, nato pa zunanjem ministrstvu, kasneje je bil delegat pri avstrijskem poslanstvu v Pragi in general-ni konzul v Düsseldorfu. V zad-njem času je bil uslužben v pravnem odseku dunajskega zu-nanega ministrstva.

USPEHI TRŽAŠKIH HRIBO-LAZCEV V TURCIJI. Pet tržaš-kih hribolazcev (Bianca di Beaco, Floriana Tarloa, Luigi Bianchi, Silvano Sinigoi in Wal-ter Mejak) je osvojilo osem gorskih vrhov južno od Erzinc-ana v notranjosti Turčije. Med njimi sta tudi dve dekletu.

HUDA PROMETNA NESRE-ČA PRI SEŽANI. V terek je prišlo na cesti med Sežano in Senožečami v bližini Senadolic do silovitega trčenja med av-strijskim tovornjakom s priko-lico in avtobusom prevoznega podjetja «Avtopromet Gorica» iz Nove Gorice. Pri nesreči so izgubili življenje štiri osebe, ki so bile v avtobusu. Ranjenih je bilo štirinajst oseb, med ka-terimi nekaj zelo hudo. Do tr-čenja je prišlo, ker je vozač avstrijskega tovornjaka na o-vinku nenadno zavrl težko vo-zilo, tako, da je prikolica z vs-ilo šlo treščila v levo stran av-tobusa.

PREDAVANJE O UMNM KLETARJENJU NA PROSEKU. Na pobudo Gospodarske dru-štva na Proseku bo v soboto, 2. oktobra, ob 20.30 inž. Stani-slav Grčić imel v društveni dvorani strokovno predavanje o umnem kletarjenju.

DRUŽBENI HLEB V BENEŠKI SLOVENIJI. V Mažolah v Beneški Sloveniji so začeli graditi družbeni hlev, in sicer z delžnim denarnim prispev-kom. Hlev bo grajen po najso-dobnejših tehničnih merilih. Domačini upajo, da se bo z iz-gradnjo hleva nekoliko zmanj-šal odtok tamkajšnjih ljudi v tujino, ker ne najdejo zaposlit-ve v domačem kraju.

ALI BODO ZAPRLI OTROŠKE VRTE? V Trstu se je razširila vznemirljiva vest, da bodo 1. novembra letos zapri-ve otroške vrte v našem me-stu, ki jih upravlja ustanova ONAIRC. V vsej državi ima ta ustanova v upravi 244 otroških vrtev (med temi je 20 sloven-skih in 11 mešanih), ki jih obi-

NAŠE SOŽALJE

MSGR. G. G. AMBROSI. V samostanu kapucinskih očetov «Madonna dell'Olimo» v Thien-u je umrl v starosti 79 let bivši gorški nadškof msgr. Giovan-ni Giacinto Ambrosi. Pokojni-kovo truplo so v četrtke dopol-odne položili v grobnico gorške stolnice, kjer so pokopani prej-šnji gorški nadškofi.

UMRLI SO SE: V Trstu An-gela Marija Škerk roj. Svetlič iz Nabržine, 63-letni Viktor Furlan, 90-letna Marija Ferlu-ga, vd. Martelanc, 55-letni Mo-dest Pohlen, 86-letni učitelj v pokouju Alojz Macaroli iz Nabr-žine (po rodu Sežančan), 78-letna Marija Bukavec roj. Šuc, 74-letna Marija Čok roj. Krečič in učiteljica v pokouju 86-letna Antonija Ozbič roj. Daneu z Opčin; v Gorici 55-letni Janko Černigoi iz Sovodenj, 61-letni Jožef Humar iz Steverjana — občinski svetovalec, član nad-zornega odbora Kmečke zveze v Gorici in dolgoletni član ter odbornik prosvetnega društva «Briški grič», in Milan Marko-čič iz Standreža; v Ljubljani zobozdravnik Frančko Gruđen iz Nabržine.

pomorstvo

LADJE SPOŠNE PLOVBE DVE LADJI ZA POLJSKO V LADJEDELNICI SV. MARKA. V Trstu gradijo dve motorni ladji za prevoz razsutega tovora, ki ju je naročila poljska družba Centromotor P.P. iz Varšave. Gre za ladji «Ziemia Szczecińska», ki jo bodo splavili 2. oktobra in «Ziemia Lubuska», kateri so po-stavili gredelet 26. junija t.l. Nju-na rošilnost znaša 23.725 ton. Pred njima so v isti ladjedelnici zgradili že popolnoma enako «Ida Teresa», ki so jo izročili družbi Fernar 7. julija t.l., gra-dijo pa se enako «Alessandra F.». Osnovne značilnosti «Ziemie Szczecińska» so naslednje: dol-žina 188,70 m, širina 22,80 m, višina 14 m, vzrez ob polnem tovoru 9,85 m, predvidena hit-rost ob p. tovoru 16 vozlov, mo-tor Diesel CRDA-Fiat B. 758 S pa bo razvijal 11.200 KS. GRŠKA PLOVNA DRUŽBA «National Helleric Line» bo po-vesteh iz New Yorka dokončno potegnila iz redne plovnosti na pro-ji Grčija-Italija-New York 35 let staro potniško ladjo na turbine «Queen Frederika» (22.000 ton). Grška družba te ladje, ki je plu-la na omenjeni progi od l. 1955 ne bo zamenjala z drugo, kar pomeni, da proge ne bo več vzdr-ževala.

PRENOVLJENI Hotel POŠTA TRST — Trg Oberdan 1 — Tel. 24.157, 35.786 (v centru mesta) Udobne sobe s kopalnico — Telefon v vseh sobah Dvigalo — Centralna kurjava

kultura in življenje

Simfoničen koncert «arte viva»

V sodelovanju SIMC (Società Italiana di Musica Contemporanea) in orkestra Verdievega gledališča je bil preteklo soboto v Avditoriju koncert sodobne glasbe. Na sporedu so bili ne-kateri vidnejši, sodobno usmer-jeni skladatelji. Prvi med njimi Arnold Schönberg, utemeljitelj tako imenovane dodekafonske glasbe ter več ali manj zvesti njegovi posnemovalci Webern, Nono, Petrassi in Ghedini. Za boljše razumevanje je bil poslušalcem na razpolago pro-gram z učeniimi razlagami posa-melnih skladb. Dvanaajstonska podlaga, na kateri skladatelj gra-di svojo skladbo se uporablja tudi v obratnem vrstnem re-du, pravnjenem vrstnem redu in vseh drugih možnih vnan-tah. V teoretični razlagi se vidi vse zelo prepričljivo in logič-no; človek pričakuje prav mo-nolitno glasbeno zgradbo. Sko-da da potem v praksi dobi vsa stvar precej drugačno lice. (Za-libog se taka presenečenja ne dogajajo samo pri glasbi). Po-sebno pri najvernejših Schön-bergovih epigonih Webernu in Nonu se vse lepe teoretične raz-lage razblinijo v precej enolič-no nizevanje tonov zdaj tega, zdaj onega instrumenta. Enoličen po-

VPIS V SLOVENSKE O-SNOVNE SOLE. Za šolsko leto 1965-66 se je v slovenske osnov-ne sole na Tržaškem vpisalo približno enako število otrok kakor lani, in sicer 1038 otrok, to je šest manj kakor lanske leto. Neka slovenska učiteljica, poročena z Italijanom, je dva svoja otroka prepisala iz slo-venške v italijansko šolo, tret-je pa iz slovenskega vrtca v I. razred italijanske osnovne šole. Slovenski starši so pričak-ovali, da bo po svojem ravnar-ju dosledno zapustila sploh slovenske šole; v resnici je sa-mo odšla na drugo slovensko šolo.

Z avtomobilskih trgov

IZGRADNJA KITAJSKE AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE S svojetsko pomočjo je Ki-tajska leta 1957 izdelala prvi avtomobil, ki je bil tovornjak. Odhod sovjetskih tehnikov v le-tu 1960 je pa vrigel kitajsko av-tomobilsko industrijo za več let nazaj. V zadnjih letih je pa ta mlada veja industrije spet na-predovala, čeprav se daleč ni predehala svoje otroške dobe. Po uradnih podatkih se je pro-izvodnja avtomobilov od leta 1957 povečala za 2,7krat, ven-dar je le 10 odst. izdelanih vo-zil osebnih avtomobilov. Sre-če kitajske avtomobilske industrije je tovarna v Čangčunu. Drugo tovarno so zgradili v Tsinanu. Prvišnje popravne de-lavnice v Pekingu, Sanghaj in Nankingu dadeš prav tako izde-lujejo avtomobile. Avtomobilsko tovarna v Tsinanu izdeluje 8 in pol-tonske tovornjake, ki so opremljeni z Dieslovim moten-jem od 70 konjskih sil. Vipe-kiški avtomobilski tovari pro-izvajajo avtobuse za 80 potni-kov, v Nankingu trikoloresne «kombi-vozeve». Od osebnih av-tomobilov izdelujejo največ o-sencilindrsko limuzino, ki jo proizvajajo v Čangčunu. Kitajska hoče sedaj proizva-jati sama 99 odst. za proizvod-njo avtomobilov potrebnega ma-teriala. Cenijo, da je lani Ki-tajska izdelala okoli 20.000 av-tomobilov. Tudi v bodoče bo, kot se zdi, proizvodnja osebnih vo-zil daleč zaostajala za proizvo-dnjo tovornjakov. Osebnih av-to-mobile bo Kitajska tudi še v bo-doih letih uvažala iz Sovjetske zveze in zahodnih dežel, pri čem-er bo šlo, kot do sedaj, za težka vozila. Ker se na Kitaj-skem odvija prven pretežno po-železnihških tračnicah in vodnih poteh in je obstoječa cestna mreža še razmeroma kratka, je motorizacija, ki je odvisna tudi predvsem od razvoja jeklarstva, še v daljni bodočnosti. (n)

NOV PREDSEDNIK A.C.I. Italijanski avtomobilski klub A.C.I. (Automobile Club d'Italia) ima novega predsednika. Na to mesto je bil izvoljen Luigi Bertetti.

URARNA IN ZLATARNA

KARLO MIKOLJ

TRST

Campo S. Giacomo 3. tel. 95-881

Ure najbližjih znamenitih velika izbira zlatih okra-skov za vse prilike

Na morje in v planine!

BLED vas rabi

Jezero z otokom, blejski grad, izleti v prelepo okolico, prire-ditve, žičnica na Stražo, poletni in zimski športi, lov, ribolov.

● Prometne zveze ugodne ●

Hotel Toplice-Bled

Prvovrsten hotel odprt razen od 15. 10. do 15. 12. skozi vse leto. Moderno opremljene sobe s kopalnico in balkoni. Termalno kopališče s stalno tempera-turo 23 stop. C. Izleti s koč-jami, alpski vodniki, vsakovrst-ne zabave in razvedrila. Pr-ovrstna domača in medna-rodna kuhinja, odlična vina

Hotel «ADRIA» Ankaran

vam nudi sonce in morje, udob-no bivanje v weekend hišicah, okusne jedi, priznana vina in mnogo zabave!

«KONVENT» je odprt skozi celo leto.

OBISČITE

«Park - Hotel» - Gorica

v Novi Gorici - Tel. 21-462, 21-442

Hotel B kategorije z vsemi signal-nimi napravami — 74 ležišč — Ve-lika restavracija s kvalitetno ku-hinjo — Specialiteta mesa na žaru, soške postrevice — Kavarna — Lepo urejen vrt s plesom vsak večer, razen ob ponedeljkih — Na izbizo so domača kvaliteta vina — solidna postrežba. Priporočamo gostilni «Pri hrastu» in «Zvezda»

TRŽNI PREGLED

Italijanski trg

Na žitnih trgih je poslovanje umirjeno, torej brez posebnih kupčij. Med mlečnimi izdelki so zlasti precej visoke cene uležanih sirov, posebno vrste grana; sicer se polagoma dviga cena tudi siru taleggio, gorgonzola in fontina. Cene prašičem počasi drsijo navzdol, in sicer tako živalim za rejo, kakor za zakol. Cene goveda so trane, kupčij je malo. Na trgu z o- ljem je živahnost, zlasti kar za- deva olivno olje. Tu so cene čvrste, razpoložljivost z oljnim oljem pa ni zadostna, komaj da lahko trgovci krijejo splošno povpraševanje. Na zelenjavnem trgu je dosti povrtnin, a cene padajo, ker blago ni prvo- nost zaradi prevlečnega deževja.

ZELJNJAVA IN SADJE

MILAN. Cene veljajo za kg, vseh embalažo. Suh česen 120-180, rdeča pesa 72-108, kore- nje 48-84, cvetaka 120-180, zelje 47-72, čebula 42-60, olupljene če- bulice 120-180, dišča zeljaka 200-300, fižol v stročju 96-216, fižo: bob 96-180, gobe 1000-1800, cikorkija 125-188, solata endivija 100-225, melancane 72-120, krom- pir 60-63, paprika 54-72, para- dižniki 60-96, peteršilj 125-250, zelena 48-96, spinaca 100-163, bu- čice 36-84, buče 40-70, banane

209-308, fige 60-240, jabolka 156 do 216, hruške 132-180, bele bres- keve 108-240, rumene breskeve 120-204, belo grozdje 120-180, črno grozdje 120-168, pomaranče 420-504, limone 120-180 lir za kg.

ZITARICE
LODI. Cene veljajo za stot, embalaža, trošarina in promet- ni davek niso všteti. Fina meh- ha domača pšenica 6800-7100, do- bra merkanite 6600-6800, trda domača pšenica 9600-9800, uvo- žena pšenica Manitoba 9550 do 9650, Plata 8600-8700, pšenica moka tipa «00» 10.200-10.800, ti- pa «0» 9700-9800, tipa «1» 9200 do 9300, uvožena koruza 4800 do 4850, koruza moka 6100 do 6300, domača riž 5900-6000, uvo- žen ječmen 4750-4900, domač o- vres 4750-4850, oluščeni riž Ar- borio 18.000-18.800, Vialone 17.500-18.000, Carnaroli 18.300 do 18.400, Vercelli 15.300-15.600, R. B. 14.400-14.500, Rizzotto 14.000 do 14.400, Maratelli 14.400-14.800 lir za stot.

ZIVINA ZA REJO IN KLAJNA ZIVINA

FIRENCE. Zivina za rejo in vprego: teleta do enega leta, stara 190-240.000 lir za glavo, te- leta 2 leti stara 250-280.000 lir, za glavo junci 2 do 3 leta stari 600 do 630.000 lir za par, voli 3 do 4 leta stari 620-680.000 lir za par, voli 4 do 5 let stari 650-700.000, 5 do 9 let stari

550-600.000, krave mlekarice 3 do 4 leta stare 650-700.000, 4 do 5 let stare 670-720.000 lir za par. Klavna živina: neodstav- ljena teleta 620-680 lir za kg, junci I. 515-540, II. 485-505, voli I. 400-420, II. 350-380, krave I. 380-410, II. 330-350, debeli pra- šiči 400-430, suhi prašiči 460 do 510, neodstavljeni prašiči 620 do 650 lir za kg.

KRMA
MILAN. Celi ali zrezani roži- ci 4300-4500, seno majskega re- za 3300-3400, II. reza 3300-3400, slama v balah 1300-1400, krmne pogace iz koruze 6400-6450, la- nene pogace 7350-7400, krmna moka iz zemeljskih lešnikov 6900-6950, iz tropin 3750-3800, iz sončnic 4000-4100, iz koruze 5000 do 5050, iz paradiznikov 5000-5100, iz sezama 6600-6700, moka iz prepečene soje 6450-7050 lir za stot.

PERUTNINA IN JAJCA

MILAN. Zaklani piščanci 300 do 350, zaklane kokoši 600 do 650, zaklane pegatke 950-1050, zaklani golobi 1200-1500, zakla- ne domače pure 550-650, uvože- ne zaklane pure 450-500, doma- če zaklane gos 650-650, žive do- mače zajci 550-550, zaklani do- mači zajci s kožo 600-700, brez kože 700-800, uvoženi zajci 600-700, 700 lir za kg. Dječjažnja: uvože- ni fazani 900-1000, uvoženi div- ji zajci 400-500, 5 do 9 let spe- za domača jajca 30-34, uvožena 26-27 lir za jajce.

MLEČNI IZDELKI

MILAN. Domače maslo 950 lir za kg, lombardsko maslo 890, maslo iz centrifuge 950; sir grana proizv. 1962 1460-1510, proizv. 1963 1420-1460, proizv. 1964 1260-1300, sir grana svež (od 30 dni) 950-990, uležen (od 30 do 60 dni) 1030-1060, sbrin- zvez 820-850, uležen 900-930, Em- menthal svež 780-800, uležen 830-870, provolone svež 790-830, uležen 900-930, gorgonzola svež 620-640, uležen 820-870, italico svež 600-630, uležen 710-740, ta- leggio svež 710-720 lir za kg.

VINO

MILAN. Rdeče piemontsko vi- no 10-11 stop. 710-810, rdeče 11-12 stop. 810-930, Barbera sup. 13 stop. 1080-1130. Oltrepò pa- revise 10-11 stop. 710-810, man- tovansko rdeče vino 9-10 stop. 680-700, Valpolicella Bardolino 9-10 stop. 790-840, Soave belo 9-11 stop. 670-840, Raboso 10 stop. 675-695, Merlot 10-13 stop. 685-855 Reggiano 9-10 stop. 690-710, modensko vino 11 stop. 690-760, belo vino iz Romagne 10 stop. 680-700, rdeče 10 stop. 680-700, klasični tokanski Chianti 12-13 stop. (1962) 420-520 lir za dvo- litrsko steklenico, navadna sto- skanska vina 10-11 stop. 680-730, Aretino belo 10 stop. 660-680, belo vino iz Mark 9-10 stop. 690-710, rdeče 9-10 stop. 690-710, belo vino iz Sardinije 12 stop. 615-635, rdeče 13-15 stop. 675-695 lir za stop./stot.

MEDNARODNA TRŽIŠČA

CHICAGO	14.9.65	21.9.65	28.9.65
Pšenica (stot. dol za 60 funtov) . . .	155 1/4	156 1/4	162—
Koruza (stot. dol. za 56 funtov) . . .	121 1/4	126—	116 1/4
NEW YORK			
Baker (stot. dol. za funt)	57.50	58—	58.50
Cin (stot. dol. za funt)	193—	193—	191.75
Swinec (stot. dol. za funt)	16—	16—	16—
Cink (stot. dol. za funt)	15.75	15.75	15.75
Aluminij (stot. dol. za funt)	24.50	24.50	24.50
Nikelj (stot. dol. za funt)	79—	79—	77—
Antimon (stot. dol. za funt)	44—	44—	44—
Lito železo (stot. dol. za funt)	83.50	83.50	83.50
Živo srebro (dol. za steklenico)	630—	635—	635—
Bombaž (stot. dol. za funt)	29.68	29.25	29.25
Volna (stot. dol. za funt)	173—	171—	170—
Kava «Santos 2» (stot. dol. za funt)	44 3/4	43 3/4	44—
Kakao (stot. dol. za funt)	15.79	15.87	16.10
Sladkor (stot. dol. za funt)	1.88	2.28	2.24

LONDON	14.9.65	21.9.65	28.9.65
Baker čistčen (funt šter. za d. tono)	425—	420—	425—
Cin (funt šter. za d. tono)	1532.10	1542—	1525—
Cink (funt šter. za d. tono)	109—	109.15	109.10
Swinec (funt šter. za d. tono)	102.15	111—	108—
Kavčuk (penjave za funt)	19 1/2	20 1/2	19 1/2

SANTOS	14.9.65	21.9.65	28.9.65
Kava «Santos D» (kruzejrov za 10 kg)	6000—	5.900—	5800—

Pretekli teden so na medna- rodnih borzah z surovinami zabeležili nadaljnjo podražitev bakra, cinka, živega srebra, ju- te, sladkorja in pšenice ter rahlo porenitev cina, svineca, polne kave, kakava in koruze. Tečaj aluminija, litnega železa, bombaža in kavčuka je ostal v bistvu nespremenjen.

KOVINE

Cena bakra se je na london- ski kovinski borzi dvignila. Sve- tovnja proizvodnja rafiniranega bakra je dosegla v avgustu 333 tisoč 256 ton, kar znači, da je bila za 32.905 ton nižja ka- kor v juliju; bila pa je za 35 tisoč 523 ton višja kot v lan- skem avgustu, ko so v neka- terih rudnikih stavkali. V sve- tovnih zalozah je bilo konec avgusta 387.184 ton bakra ali 4.276 ton več kot v juliju in 41.026 ton več kakor v istem času preteklega leta. Tečaj cina je na vseh trgih nekoliko po- pustil. Svetovna proizvodnja pri- marnega cina se je povzpela v prvi polovici letošnjega leta do 70.500 ton proti 69.700 to- nam v prvem polletju 1964. V istem času se je svetovna po- raba dvignila na 85.900 ton, to- rej za 1.700 ton v primerjavi z odgovarjajočim razdobjem lanskega leta; sprito porasta v porabi te kovine je bila pro- izvodnja pomanjkljiva, vendar so primanjkljaj pokrili s pro- dajo cina iz ameriških strate- škizalog. Konec letošnjega junija so imeli grošiti v zalogi vse skupaj 48.500 ton cina proti 41.200 tonam pred letom dni. V Londonu so se zaloge zmanjšale v preteklem tednu za 49 ton in znašajo sedaj 1.053 ton. Tečaj cinka se je na londonški borzi utrdil. A- meriški senatu je bil pred- ložen načrt za prodajo 150.000

ton cinka iz domačih strate- škizalog. Cena svineca se je v Londonu premaknila za ma- lenkost navzdol. V Arnhemu na Nizozemskem bo od 4. do 7. oktobra deset zasedanje pro- izvajalcev in potrošnikov te kovine.

VLAKNA

Tečaj bombaža je ostal na newyorški borzi v vlakni prav- znaprav nespremenjen. Ameriški izvoz bombaža se je v sezoni 1964-65 zmanjšal za 28 odstot- na 4 milijone 60.000 bal proti 5.622.000 bal v prejšnji sezoni. Volna se je v New Yorku ra- hlo porenitev. V tej sezoni bodo po začasnih podatkih pridobili na vsem svetu okrog 5.554 fun- tov volne (suin) ali 1 odstot- manj kot v prejšnji sezoni. V Avstraliji naj bi se letošnji pri- delek volne zaradi hude suše skril za 6 odstot. Na drugi stra- ni pa pričakujejo rekordni pri- delek v Novi Zelandiji, kjer naj bi pridobili 5 odstot volne več kot v lanskem sezoni. V Južni Afriki bo pridelek nižji kot lani. Tečaj jute se je ko- maj opazno dvignil.

ZIVILA

Cena sladkorja se je občutno povzpela tako na londonški ka- kor na newyorški živilski borzi. V ponedeljek se je v Ženevi za- čela mednarodna konferenca o sladkorju, ki bo trajala do 15. oktobra. Na njej sodelujejo predstavniki 124 dežel. Fran- ciska delegacija ne bo naspro- vala sklenitvi mednarodnega sporazuma za določanje cen. Po najnovejših podatkih med- narodne organizacije FAO bo znašala svetovna potrošnja sla- dkorja v vsem letošnjem letu 57,9 milijona ton ali skoraj 3 milijone ton več kakor v lanskem letu. Ako bodo cene sladkorja ostale v prihodnjih letih na normalni višini, bo svetovna potrošnja sladkorja dosegla leta 1970 že 67 milijon- tov ton. Kakao se je v New Yorku spet nekoliko porenit, potem ko se je njegova cena di- je časa vzpenjala. Ganski predsednik Nenumah je novi- narjem izjavil, da bo njegova dežela rajši znižala proizvodnjo kakava kakor da bi pristala na sedanje nizke cene. Letos preveč kakava v razmerju s svetovno potrošnjo. Presežek je dosegel 152.000 ton.

ZITARICE

Pretekli teden so bile kupčije na svetovnih borzah z žiti- cami slabotne. Ta teden prispe v prestolnico Kanade Ottawa delegacija kitajskih operaterjev, ki se bo pogajala s Kanadčan- za nakup žita. Kitajski žitni pridelek je letos hudo priza- del suseda. Sedanj triletni spo- razum med Kanado in Kitaj- sko zapade 31. julija 1966; v okviru tega sporazuma so se Kitajci obvezali, da bodo ku- pili od Kanade najmanj 112 milijonov bušlov pšenice. Pšenica se je pretekli teden rahlo podražila na vseh trgih, dočim je cene koruze nekoliko znižali.

En pastir

proti

trem medvedom

Nj vsakdanja reč, če te hoče medved kot jabolko stresti z drevesa, še posebno pa, če so medvedki kar trije. Nekaj take- ga se je pripetilo te dni v Ma- kedoniji. V neposredni bližini vasi Vojice na Šari (planini) pri Tetovu je Dželal Saipi pa- sel čredo 80 ovac. Ko se je ho- tel vrniti proti domu, je ne- nadoma zagledal tri velike me- vedve. Da bi jih odgnal je z lovsko puško ustrelil v zrak. Toda vtem ko sta se dva me- vedva očito ustrelila, se je tret- ja mrcina poglajala proti ovčar- ju. Da bi se rešil, je ta splezal na najbližje drevo, to- da medved je začel silovito tresti drevo, da bi ga sklatil kot zrel sad. Dželal je nebo- den petkrat ustrelil vanj. Ra- njena žival je še bolj pobesre- la in na pomoč sta ji prihitela še ostala dva medveda. Dže- lalovo obupno klicanje na po- moč je slišal nek fantič, ki je urno stekel v vas klicat na po- moč. Kakšnih 100 kmetrov, ki so pravkar bili na sestanku, je brž prišel na pomoč in raz- gnalo medvede, ranjenega so seveda odpelj. Dželala Saipija so kmetje komaj še rešili, saj so mu moči že skoro pošle.

Kmet in vrtnar

v začetku oktobra

Na njivi: Deževno vreme nas je precej zadržalo pri delu; čimprej moramo pripraviti zem- ljo za jesensko setev žit. Žita moramo sejati v dobro priprav- ljeno zemljo. Seme moramo tu- di razkužiti. To dosežemo, če na 100 kg semena zmešamo 100 do 200 gramov praška «Caf- farov». Ta mesec moramo spravi- ti tudi koruzo. Koruznice ne pustimo na njivi, ampak jo spravimo, ker na drobno zre- zano lahko pokladamo živini. Spraviti moramo tudi ajdo, re- po, korenje in peso.

V vinogradu: Po trgatvi zem- ljo oklepamo. Ne pričnemo z rezjo rt takoj po trgatvi, am- pak počakamo, da odpade li- šte, šele potem bomo obrezo- vali stare trte. Mlade prebujene trte obrezujemo rajši spomladi. Sadno drevje: Pripravljamo jame za sajenje mladih dreves. Sadili bomo po odpadu listov. Obiramo plodove in spravljamo v shrambe. Na debela sadnih dreves nameščamo lovne pa- sove.

V kleti: Moramo paziti, da zrak nima dostopa do kipečega vina, ker se sicer lahko pojavi proces kisjanja na površini, ki pride v dotik z zrakom.

Odškodnina za napeljavo naftovoda

Kaj ponuja družba SIOT

Ze v zadnji številki «Gospo- darstva» smo obravnavali vpra- šanje odškodnine, ki jo ponuja petrolejska družba SIOT našim posestnikom za škodo, ki bo ra- stala zaradi napeljave naftovoda čez njihova zemljišča. Ka- kor smo že zadnjič povedali, ne- bo družba odkupila zemlje, po kateri bo speljan naftovod, temveč si bo z odškodnino za- gotovila samo služnost na do- loženi širini zemljišča, da bo lahko čezenj speljala naftovod. Ugovotiti smo morali, da po- nujajo družba zelo nizko odškod- nino za pridobitev pravice služ- nosti in to samo 30 lir za kvadratni meter (v preliminar- nih pogodbah, ki so jih raz- našali geometri). Za napeljavo naftovodnih cevi bo potrebova- la v širino 10 metrov zemlje, poleg tega pa še 15 metrov za samo delo, in sicer 12 metrov z ene strani in 3 metre z dru- ge, to je poleg 10 metrov, za katere si bo pridobila služnost.

Kakor je razvidno iz pojasnil, ki jih je dala družba repen- taborskemu županstvu — to je namreč v posebnem pismu iz- razilo željo po takšnih pojas- nilih — je SIOT pripravljala plačati tudi škodo, ki jo bo napravila na teh 15 metrih (12 m z ene strani in 3 m z druge). Na tistih 10 metrih (v širino), nad katerimi si družba zagotovi služnost — zato hoče plačati četrtino vrednosti zemlje — re bodo lastniki smeli ži- dati ne hiš, ne hlevov, ne dru- gih gospodarskih poslopij, prav tako tudi ne sadit visokih ra- zlin, kakor dreves. Družba ho- če poravnati tudi škodo, ki jo bo napravila delavci pri pola- ranju cevi na širini celotnega 25-metrskega pasu; ta odškod- nina za škodo pri samem delu je ločena od odškodnine za služ- nost.

Višino odškodnine za služnost (v pasu 10 metrov) in odškod- nino za škodo na nasadih bo- do določali izvedenci petrole- ske družbe sporazumno s pri- zadetimi lastniki zemlje. Od- škodnina za služnost bo izpla- čala pred pričetkom del. Last- niki zemljišč ne bodo imeli nobenega izdatka v zvezi s pri- znanjem služnosti družbi, tako- nor, ne bodo oni plačali stro- škov za kolkovani papir, za vknjižbo itd.

Pogajanja z lastniki bodo v večernih urah; odškodnino za služnost in za povzročeno škodo bo izplačeval pooblaščen notar v Trstu prav tako v ve- ternih urah.

Ako bo na naftovod nastala kakšna okvara bodo potrebna popravila ter bo pri tem na- stala nova škoda za posestni- ka, bo družba vsakokrat pora- vnala to škodo. Ko bo delo za napeljavo naftovoda izvršeno, bo družba vrnila zemljišča po- sestnikom, seveda ji bo ostala pravica služnosti. Pojasnilo re-

pentaborskemu županstvu tudi pravi, da družba ne bo posta- vila posebnih cenikov za oce- njevanje škode, temveč bodo strokovnjaki sami od primera do primera ocenjevali škodo po lastni uvidevnosti in sporazum- no z zemljiškimi posestniki. Po naftovodu bodo nrežali po- zatrdilo petrolejske družbe sa- mo surovi petrolej; tako ne bo nevarnosti, da bi ob njem na- stal požar.

Slaba vinska letina pred nami

Prejšnji teden je sonce skuša- lo dohiteti zamujen čas in na- ši kmetje, še posebno vinograd- niki so se ga res razveselili. Toda zopet ga je pro koncu tedna pregnal dež, in to tudi z vetrov. Dežja v tem času se vinogradniki že tako plašijo, ker navadno povzroča gnitje dozorelega grozdja. Letos so se vinogradniki toliko bolj želeli sonca, ker je zorenje grozdja zaostalo najmanj za kakih 14 dni. Sicer tožajo o tem vino- gradniki tudi drugod po Ita- liji in Evropi. V vinogradih na kraški planoti je še posebno zaostalo črno grozdje; v ne- katerih krajih nima še niti prave barve. To pripovedujejo tudi ljudje iz krajev, kjer pri- dobivajo teran (Tomaj, Avber, itd.). Kmetje pravijo, da bodo najprej potrgali belo grozdje, da bi se črno medtem kaj o- pomoglo. Lani so pridelali iz- redno okusen teran, pa tudi mnogo ga je bilo. Prodajali so ga dobro; cena se je su- kala med 300 in 400 dinarjev za liter. Tako dober letos go- tovo ne bo.

Letos bo splošno manj groz- dja kot lansko leto, ker je sla- bo vreme že zaradi precej po- kvarilo; še bolj pa so prizade- ti kraji, ki jih je obiskala to- kra (pri nas posebno na Devin- skem).

Iz Brega nam poročajo, da niti v Boljuncu ni črno groz- dje dozorelo in da je grozdje že napadla gniloba. Slabo vre- me z vetrov je načelo marš- kateri grozd, s katerega se ši- ri gniloba naprej. Zarod je poškodoval zgoden mraz. Splo- sno prevladuje mnenje, da bo letos polovico manj grozdja kot lansko leto.

Odkup grozdja v Brdih in na Vipavskem

V Brdih, v okolici Gorice in v spodnji ter gornji Vipavski dolini so vinogradniki že po- trgali namizno grozdje, kmalu pa bodo začeli trgati tudi vi- nalo grozdje. Trgatev se bo za- radi dežja precej zavlekla in zorenje je počasi napreduje. Kmetijski izvedenci svetujejo vinogradnikom, naj ne trga- jo pregodaj, kajti z morebitnim nastopom sončnega vremena bi grozdje lahko mnogo pridobilo na sladkorju.

Zadrugre bodo letos odkupo- vale grozdje po bolj spodbud- nih cenah; če bo grozdje do- seglo zaželeno stopnjo sla- dkorja, bodo odkupne cene za 40 do 75 din višje kakor v lanskem letu. V Brdih bo letošnji pri- delek le polovičen, menda bo grozdja, samo za kakih 220 vagonov. Nič boljše ne bo na Vipavskem in v okolici Nove Gorice, kjer menijo, da bo le- tos grozdja komaj za kakih 60 vagonov proti lanskim 145. Kmetijska zadruga Nova Go- rica in Kmetijska zadruga Vi- pava bosta odkupovali grozdje po 6–7.5 dinarjev za sladkorno stopnjo; vinogradniki v Brdih bodo tako prejeli 80 do 120 di- narjev za kg grozdja, oziroma 160 do 180 dinarjev za most- rebule in okoli 200 dinarjev za merlot.

navajamo podatke o gibanju zunanje trgovine z orodnimi stroji v prvih 5 mesecih ja- nuar-maj l. 1963, 1964 in 1965:

IZVOZ		
<i>dnost</i> mil. lir)	<i>Količina</i> v stotih)	<i>Vrednost</i> (v mil. lir)
.040	21.776	3.791
.592	25.002	4.097
.281	30.519	5.141

V prvih 5 mesecih tega leta je znašala vrednost izvoza 5 tisoč 140 milijonov lir ali 25 odstot več kakor v istem času lanskega leta; vrednost uvoza pa je dosegla 6.280 milijonov lir in se je zmanjšala za 18 odstot.

Lansko leto je Italija uvozila vsega za 16.842 milijonov lir orodnih strojev (21.042 mil. lir v letu 1963 in 19.246 mil. lir v letu 1962). Uvoz strojev je torej bil manjši, na drugi stra- ni pa raste izvoz. Slednji je dosegel v lanskem letu vred- nost 10.289 milijonov lir (8.620 mil. lir v l. 1963 in 8.227 mil. lir v l. 1962). Največ italijan- skih strojev so lani kupili Fran- cози (1.800 milijonov lir), za- hodni Nemci (1.196), Švicarci (900), Američani (896), Jugo- slovanji (598), Španci (496), Belgijci in Luksemburžani (446), Argentinci (287), Nizozemci (230), Mehikanci (225) in An- gelci (201 milijon lir).

PERSPEKTIVE NA AMERIŠKEM TRGU

Na severnoameriškem trgu z orodnimi stroji se je v zad- njih treh letih položaj kore- nito spremenil. Pred leti je bilo povpraševanje v združenih drž- avah zelo slabotno in proiz- vajalci orodnih strojev so pred- vsem izvažali, saj je bilo iz- tujine mnogo naročil. Danes je povpraševanje po orodnih strojih na notranjem trgu ze- lo visoko in domači proizva- jalci ne u tegnejo biti ko- naročilo, tembolj, ker jim pri- manjkuje usposobljenih delav- cev. Inozemski proizvajalci so se tega zavedli in so že pred časom začeli s kapliranim pro- diranjem lastnih izdelkov na ameriškem trgu s precejšnjim uspehom.

Italijansko strokovno časopis- je poziva sprito tega domače proizvajalce orodnih strojev, naj tudi oni pravčasno izko- ristijo položaj na ameriškem trgu in povečajo izvoz v ZDA, ki je bil v preteklih letih hu- do prizadet. Ameriški uvoz ita-

„GOSPODARSTVO“

Izhaja tedensko • Uredništvo in uprava: Trst, Ulica Geppa 9, tel. 38-933 • Cena: posamezna številka lir 35.—, za Jugoslavijo din 40.—. Naročnina: letna 1300 lir, polletna 700 lir • Pošt. tek. rač. «Gospodar- stvo» št. 11-9396 • Za Jugoslavijo letna 1800 din, polletna 900 din. Naroč. se pri ADIT, Državna za- ložba Slovenije, Ljubljana, Stari trg 3-1, tek. rač. 600-14-603-86 • Za ostalo inozemstvo 4 dolarje letno. Cene oglasov: za vsak mm višine v širini enega stolpca 60 lir • Od- govorni urednik: dr. Lojze Berce. Založnik: Založba «Gospodarstva» • Tiskarna Založništva tržaškega tiska (ZTT) Trst, Ul. Montecchi 6

AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

A. POŽAR

TRST — VIA BOCCACCIO, 3
Tel. 28-373

Prevezujemo vsakovrstne pre- voze za tu in inozemstvo. — Po- strežba hitra. — Cene ugodne.